

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.410.10.2.2023

Pan
Jacek Karnowski
Prezydent Miasta Sopotu

Urząd Miasta Sopotu
ul. T. Kościuszki 25/27
81-704 Sopot

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/034 – Rozwój systemu opieki nad dziećmi do lat 3, w tym realizacja Programu „Maluch+”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Sopotu, ul. T. Kościuszki 25/27, 81-704 Sopot (dalej: Urząd).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Karnowski, Prezydent Miasta Sopotu, od 22 stycznia 1998 r. (dalej: Prezydent)
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonywanie zadań ustawowych w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 w stopniu adekwatnym do potrzeb mieszkańców. 2. Realizacja Programu „Maluch+” zgodnie z jego założeniami i zawartymi umowami, a także uzyskanie zakładanych efektów.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2022. Dla realizacji celów kontroli mogą być wykorzystane dokumenty, dowody sporządzone w latach wcześniejszych oraz w okresie późniejszym, a także dane statystyczne z tych okresów związane z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Agnieszka Zamorska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/112/2023 z 7 czerwca 2023 r. 2. Radosław Sobuś, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/117/2023 z 16 czerwca 2023 r. i LGD/151/2023 z 22 września 2023 r.

(akta kontroli str.1-6)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2020-2022 w Urzędzie podjęto działania w kierunku rozwoju systemu opieki nad dziećmi do lat 3 w stopniu adekwatnym do potrzeb mieszkańców Gminy Miasta Sopotu³. Potrzeby w zakresie instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 zidentyfikowano na podstawie przeprowadzonych analiz. W ich wyniku ustalono, że co siódme dziecko w wieku do lat 3 jest podopiecznym sopockiego żłobka lub klubu dziecięcego, co potwierdziło fakt istniejącego niezaspokojonego zapotrzebowania na miejsca w instytucjach opieki. Podjęte w okresie objętym kontrolą działania polegające m.in. na budowie z udziałem środków z Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+” 2020⁴ filii nr 1 żłobka samorządowego, w której utworzono 60 miejsc, skutecznie wpłynęły na zmniejszenie niezaspokojonego zapotrzebowania⁵ na miejsca w żłobkach w stosunku do liczby miejsc ogółem⁶ w żłobkach ze 124,3%, w 2020 r. do 20,3% w 2022 r.⁷

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: Miasto.

⁴ Dalej: Program Maluch+ 2020.

⁵ Które według stanu na 31 grudnia każdego z ww. lat wyniosło: 179, 174 i 40 miejsc.

⁶ Które według stanu na 31 grudnia każdego z ww. lat wyniosło: 144, 129 i 197 miejsc.

⁷ Według stanu na 31 grudnia każdego z ww. lat.

W latach 2020-2022⁸ opieką objęto dzieci do lat 3 w liczbie odpowiednio: 158⁹, 142¹⁰ i 204¹¹. W celu zapewnienia opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w stopniu adekwatnym do potrzeb mieszkańców¹², Miasto złożyło do Wojewody Pomorskiego¹³ w dniu 20 stycznia 2023 r. wniosek o utworzenie 40 miejsc opieki w żłobku samorządowym „Puchatek” przy ul. Armii Krajowej w Sopocie w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” 2022-2029.

Na terenie Miasta obowiązywała strategia rozwiązywania problemów społecznych pn. „Strategia Integracji i Polityki Społecznej Sopotu na lata 2016-2026”¹⁴, przyjęta¹⁵ zgodnie z art. 16b ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹⁶. Określone w niej cele znalazły odzwierciedlenie w działaniach podjętych przez Urząd w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

W prowadzonym rejestrze żłobków i klubów dziecięcych w sposób prawidłowy i terminowy dokonano wpisów w dwóch z trzech objętych badaniem sprawach. Wpisu do ww. rejestru w trzecim przypadku dokonano mimo braku decyzji potwierdzającej spełnienie wymagań przeciwpożarowych. Rejestr żłobków i klubów dziecięcych oraz wykaz dziennych opiekunów udostępniono na stronie MRiPS, jednak do czasu rozpoczęcia kontroli NIK na stronie podmiotowej Urzędu w BIP nie opublikowano wykazu dziennych opiekunów, czym naruszono art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3¹⁷. Stwierdzono ponadto nieprawidłowość polegającą na niezgodności ze stanem faktycznym danych zawartych¹⁸ w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych w zakresie informacji o wysokości opłat miesięcznych – podstawowych, ponoszonych przez rodziców za pobyt dziecka (bez zniżek i bez wyżywienia), dotyczącej jednego z trzech objętych badaniem podmiotów niepublicznych.

Miasto zrealizowało obowiązki sprawozdawcze określone w art. 64 ust. 2 pkt 2 ustawy o opiece i terminowo przekazało Wojewodzie zbiorcze sprawozdania z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 za lata 2020-2022. Nierzetelnie zweryfikowano jednak dane w zakresie dotacji z budżetu gminy, zawarte w sprawozdaniach złożonych przez jeden niepubliczny żłobek za 2020 i 2022 r. oraz klub dziecięcy za 2021 r.

W związku z istniejącą sytuacją epidemiologiczną w latach 2020-2022 nadzór nad niepublicznymi instytucjami opieki nad dziećmi do lat 3 sprawowano głównie za pomocą komunikacji elektronicznej i telefonicznej. Ww. nadzór był jednak niedostateczny, co potwierdziło przeprowadzone ww. badanie w zakresie zgodności ze stanem faktycznym danych zawartych w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych dotyczących wysokości opłat miesięcznych – podstawowych, ponoszonych przez rodziców za pobyt dziecka.

Miasto wykonało zadanie dofinansowane z Programu „Maluch+” 2020, ponosząc związane z jego realizacją wydatki w sposób zgodny z wymogami kwalifikowalności. Uzyskano zakładane efekty oraz przestrzegano zasad wykorzystania środków określonych w Programie i w umowie o dofinansowanie. Stosowano procedury wynikające z przepisów ustawy PZP, jednakże w przypadku jednego protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, powołano się na niezgodną

⁸ Według stanu na 31 grudnia każdego z ww. lat.

⁹ 16% ogólnej liczby dzieci w wieku do lat 3 na terenie Miasta, która wynosiła 985.

¹⁰ 15,6% ogólnej liczby dzieci w wieku do lat 3 na terenie Miasta, która wynosiła 910.

¹¹ 29,5% ogólnej liczby dzieci w wieku do lat 3 na terenie Miasta, która wynosiła 691.

¹² Które według stanu na 31 grudnia 2022 r. wykazanym w zbiorczym sprawozdaniu z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 za 2022 r. wyniosło w odniesieniu do żłobków 45.

¹³ Dalej: Wojewoda.

¹⁴ Dalej: Strategia IPS.

¹⁵ Uchwałą Rady Miasta Sopotu z dnia 6 listopada 2017 r. o Nr XXXIV/451/2017.

¹⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm., dalej: ustawa o pomocy społecznej.

¹⁷ Dz. U. z 2023 r., poz. 204 ze zm., dalej: ustawa o opiece.

¹⁸ Według stanu na 31 grudnia 2021 r. do czasu kontroli NIK.

ze stanem faktycznym przesłankę unieważnienia postępowania dotyczącą części postępowania w zakresie nadzoru inwestorskiego w branży sanitarnej.

Miasto złożyło rozliczenie udzielonej dotacji oraz sprawozdanie z wykonania zadania, o których mowa w umowie o dofinansowanie. Nie dopełniono jednak obowiązku sporządzenia i przekazania dysponentowi, rozliczenia z wykonanej inwestycji o którym mowa w § 16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa¹⁹.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe²⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wykonywanie zadań ustawowych w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 w stopniu adekwatnym do potrzeb mieszkańców.

Opis stanu faktycznego

1. Urząd dysponował aktualnymi danymi o liczbie mieszkańców²¹ Miasta, w tym liczbie dzieci do lat 3, liczbie rodzin z dziećmi do lat 3 oraz liczbie tych dzieci objętych opieką zorganizowaną w formach określonych w art. 2 ust. 1 ustawy o opiece, takich jak: żłobek, klub dziecięcy, a także opieka sprawowana przez dziennego opiekuna.

W latach 2020-2022²² Miasto liczyło odpowiednio: 31 988, 31 268 i 30 579 mieszkańców, w tym odpowiednio: 985, 910 i 691 dzieci do lat 3. Rodzin z dziećmi do lat 3 było w ww. latach odpowiednio: 853, 778 i 603.

Na terenie Miasta w latach 2020-2022²³ funkcjonowały odpowiednio cztery, trzy i dwa żłobki niepubliczne oraz jeden niepubliczny klub dziecięcy działający w całym ww. okresie. Ponadto w 2020 r.²⁴ opieka nad dziećmi do lat 3 była sprawowana przez jednego dziennego opiekuna.

Ogółem w żłobkach niepublicznych w latach 2020-2022²⁵ zapewniono 60, 45 i 33 miejsca. W prowadzonym na terenie Miasta klubie dziecięcym zapewniono po 10 miejsc w 2020 i 2021 r. oraz 15 miejsc w 2022 r. Dzienny opiekun zapewnił objęcie opieką pięciorga dzieci w 2020 r.²⁶

Urząd nie posiadał danych o opiece sprawowanej na terenie Miasta przez nianię na podstawie umowy uaktywniającej, o której mowa w art. 50 ust. 1 ustawy o opiece.
(akta kontroli str. 212-227, 512)

W Urzędzie przeprowadzono dwie analizy dotyczące zapotrzebowania na miejsca opieki nad dziećmi do lat 3 takie jak:

- „Diagnoza sytuacji dzieci w Sopocie”²⁷, sporządzona we własnym zakresie w 2020 r.²⁸, w związku z udziałem w programie „Miasto Przyjazne Dzieciom”²⁹;

¹⁹ Dz. U. Nr 238, poz. 1579.

²⁰ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

²¹ Wskazanymi na podstawie prowadzonej w Urzędzie ewidencji ludności.

²² Według stanu na 31 grudnia każdego z ww. lat, wynikającego z ewidencji ludności.

²³ Według stanu na 31 grudnia każdego z ww. lat.

²⁴ Według stanu na 31 grudnia.

²⁵ Według stanu na 31 grudnia każdego z ww. lat.

²⁶ Według stanu na 31 grudnia 2021 i 2022 r. w wykazie dziennych opiekunów nie zarejestrowano ww. opiekunów.

²⁷ Dalej: Diagnoza sytuacji.

²⁸ Według stanu na 31 grudnia 2018 r.

²⁹ Organizowanym przez Stowarzyszenie Polski Komitet Narodowy UNICEF, którego celem jest wsparcie miast w zapewnieniu odpowiedniej jakości dóbr i usług dla dzieci i młodzieży oraz praktyczna realizacja zapisów Konwencji o prawach dziecka.

- „Diagnoza potrzeb opieki nad małym dzieckiem w Sopocie”³⁰ z 2020 r.³¹, sporządzona przez wykonawcę w wyniku umowy³² podpisanej przez Miasto w związku z ubieganiem się o środki z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 w ramach Osi Priorytetowej 5 Zatrudnienie/ działania 5.3. Opieka nad dziećmi do lat 3 (Konkurs nr RPPM.05.03.00-IZ.00-22-001/20).

W Diagnozie sytuacji zidentyfikowano m.in. niewystarczającą liczbę żłobków miejskich, w związku z czym rekomendowano powstanie miejskiego żłobka.

W Diagnozie potrzeb wykazano m.in. potrzebę budowy nowego żłobka w Mieście w celu: uzyskania dodatkowych 60 nowych miejsc dla dzieci w wieku do lat 3, skrócenia czasu oczekiwania na przyjęcie dzieci do żłobka, zmniejszenia liczby oczekujących na przyjęcie do publicznej placówki, umożliwienia rodzicom i opiekunom szybkiego powrotu do pracy bądź wzrostu ich aktywności zawodowej oraz zmniejszenia kosztów ponoszonych przez nich na opiekę nad dzieckiem.

W obu analizach wskazano, że co siódme dziecko w wieku do lat 3 jest podopiecznym sopockiego żłobka lub klubu dziecięcego, co potwierdziło fakt istniejącego niezaspokojonego zapotrzebowania na miejsca w instytucjach opieki³³.

Wobec ww. wniosków kontynuowano podjęte przed okresem objętym kontrolą działania³⁴ zmierzające do realizacji inwestycji tj. budowy nowego żłobka w celu zapewnienia dodatkowych 60 miejsc dla dzieci w wieku do lat 3, na sfinansowanie której ubiegano się m.in. o środki z Programu Maluch+ 2020.

(akta kontroli str. 263-345, 1150-1171)

Miasto wykazało w okresie objętym kontrolą w rocznych sprawozdaniach z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, sporządzonych za lata 2020-2022, niezaspokojone zapotrzebowanie co do miejsc opieki w żłobkach w ilości odpowiednio: 179, 174 i 40 miejsc. W odniesieniu do klubów dziecięcych wykazano zapotrzebowanie po 5 miejsc w latach 2021 i 2022³⁵. W ww. sprawozdaniach nie wykazano niezaspokojonego zapotrzebowania w odniesieniu do opieki sprawowanej przez dziennych opiekunów.

Z wyjaśnień Naczelnika Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych³⁶ wynika, że niezaspokojone zapotrzebowanie co do miejsc opieki wykazano w ww. sprawozdaniach na podstawie list rezerwowych. Pracownik odpowiedzialny za sporządzenie sprawozdania zbiorczego weryfikował zgodność rachunkową ogólnej liczby niezaspokojonych potrzeb w odniesieniu do sprawozdań jednostkowych. Tożsame wyjaśnienia złożył ww. pracownik Wydziału. Ponadto Naczelnik Wydziału poinformował, że w związku z możliwym powtarzaniem się danych dzieci na listach rezerwowych, ustalono z dyrektorami placówek w trakcie czynności nadzorczych realizowanych od 19 czerwca 2023 r., że pracownik merytoryczny Urzędu, do którego wpływają sprawozdania, będzie weryfikował listy rezerwowe w celu uniknięcia powielenia się danych dzieci.

³⁰ Dalej: Diagnoza potrzeb.

³¹ Według stanu na 31 grudnia 2019 r.

³² O nr 245/Fn/20 z dnia 6 marca 2020 r., do której podpisano Aneks nr 1 w dniu 26 marca 2020 r.

³³ Wynikającego z list rezerwowych i wynoszącego według sprawozdań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 za 2018 i 2019 r. odpowiednio: 85 i 167.

³⁴ Polegające m.in. na przeprowadzeniu w dniu 29 października 2017 r. wizji lokalnej nieruchomości gruntowych z przeznaczeniem na budowę nowego żłobka oraz ogłoszeniu w dniu 25 października 2018 r. konkursu na opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej budowy żłobka, w którym nagrodą było m.in. zaproszenie do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki autora wybranej pracy konkursowej.

³⁵ W 2020 r. nie wykazano zapotrzebowania na miejsca w klubach dziecięcych.

³⁶ Dalej: Wydział.

Ww. niezaspokojone zapotrzebowanie na miejsca w żłobkach w stosunku do liczby miejsc³⁷ w żłobkach ogółem w latach 2020-2022³⁸ wynosiło odpowiednio: 124,3%, 134,9% i 20,3%. Na zmniejszenie niezaspokojonego zapotrzebowania wpłynęła m.in. budowa³⁹ w latach 2020-2021 filii nr 1 żłobka „Puchatek” przy ul. Obodrzyców w Sopocie, w wyniku której udostępniono 60 miejsc w styczniu 2022 r. oraz utworzono⁴⁰ dodatkowych 20 miejsc w ww. filii w grudniu 2022 r.

(akta kontroli str. 213-227, 261-283, 521-522, 678-687, 743-753, 845-855)

Przyjęta na terenie Miasta, zgodnie z art. 16b ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, Strategia IPS, zawierała, zgodnie z art. 16b ust. 2 ww. ustawy, diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, wskaźników realizacji działań.

W Strategii IPS wskazano jako najważniejsze wyzwanie dla Miasta do 2026 r. m.in. problemy opiekuńczo-wychowawcze rodzin. W obszarze II pn. Infrastruktura społeczna, określono cel główny: „Poprawa jakości i dostępu do usług społecznych” oraz cel szczegółowy w pkt 2.4. pn. „Wsparcie rodziny w sprawowaniu opieki nad dzieckiem”. Przyjęto zasadę realizacji celów Strategii IPS przez konkretne jednostki organizacyjne⁴¹ Miasta, w oparciu o programy branżowe⁴², będące planami wykonawczymi, skonkretyzowanymi do poziomu zadań i działań, ich kosztów oraz harmonogramów realizacji. Działania wskazane w Strategii IPS odpowiadały zidentyfikowanym problemom społecznym⁴³. Monitorowanie realizacji szczegółowych działań służących osiągnięciu celów Strategii IPS zaplanowano na poziomie ww. programów i zgodnie z zasadami opracowanymi dla poszczególnych programów. Wskaźniki realizacji działań wybrano z uwzględnieniem podstawowych warunków określania wskaźników, czyli ich dostępności i mierzalności.

Naczelnik Wydziału wyjaśnił, że w ramach ww. celu szczegółowego Strategii IPS Miasto zrealizowało m.in. działania polegające na utworzeniu 10 miejsc opieki w żłobku „Puchatek”⁴⁴ w wyniku pozyskania środków z Programu Maluch+ (edycja 2019)⁴⁵ oraz otwarciu ww. filii nr 1 żłobka „Puchatek”.

(akta kontroli str. 228-232, 261-283)

Miasto złożyło do Wojewody w dniu 20 stycznia 2023 r. wniosek⁴⁶ o utworzenie 40 miejsc opieki w żłobku „Puchatek” przy ul. Armii Krajowej w Sopocie w ramach programu MALUCH+ 2022-2029.

Naczelnik Wydziału wyjaśnił, że powyższe działania podjęto w związku z niezaspokojonymi potrzebami wynikającymi ze sprawozdań z zakresu opieki nad dzieckiem do lat 3 oraz danymi z ewidencji ludności Urzędu.

(akta kontroli str. 261-283)

³⁷ Które według stanu na 31 grudnia każdego z ww. lat wyniosło: 144, 129 i 197 miejsc.

³⁸ Według stanu na 31 grudnia każdego z ww. lat.

³⁹ Zrealizowana m.in. ze środków z Programu Maluch+.

⁴⁰ W związku z pozyskaniem środków finansowych w wyniku porozumienia zawartego w dniu 15 września 2022 r. przez Miasto z UNICEF (Fundusz Narodów Zjednoczonych Pomocy Dzieciom).

⁴¹ Głównie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Wydział.

⁴² M.in. takie jak: Gminny Program Wspierania Rodziny w Sopocie, Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Sopocie i Sopocka Karta Rodziny 3+.

⁴³ Na podstawie analizy materiałów ewaluacyjnych strategii obowiązującej w latach 2010–2015, dokonano opisu głównych zjawisk, procesów i tendencji w obszarach problemów społecznych miasta, w tym m.in. obszarów takich jak A. PROCESY LUDNOŚCIOWE, B. RODZINA SOPOCKA.

⁴⁴ Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. w żłobku samorządowym były 74 miejsca.

⁴⁵ Umowa nr 3/FB/M1b/FP/19 z dnia 1 lipca 2019 r. o udzielenie dofinansowania ze środków Funduszu Pracy na realizację zadania z zakresu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, tj. utworzenie i funkcjonowanie w 2019 r. 10 nowych miejsc opieki dla dzieci w wieku do lat 3 w Żłobku „Puchatek” przy ul. Armii Krajowej 58, 81-843 Sopot.

⁴⁶ W związku z zakwalifikowaniem wniosku w wyniku pierwszego naboru, w dniu 24 maja 2023 r. złożono oświadczenie o przyjęciu dofinansowania.

2. Na terenie Miasta w latach 2020-2022⁴⁷ prowadzono ogółem odpowiednio pięć, cztery i trzy żłobki oraz jeden klub dziecięcy we wszystkich ww. latach. Ponadto w 2020 r.⁴⁸ opieka nad dziećmi do lat 3 była sprawowana przez jednego dziennego opiekuna. W ww. latach w Mieście funkcjonował jeden żłobek publiczny. Pozostałe żłobki i inne ww. formy opieki były prowadzone przez podmioty niepubliczne.

Ogółem w żłobkach zapewniono 144 miejsca w 2020⁴⁹, w tym 84 miejsca w żłobku samorządowym. Natomiast w latach 2021 i 2022⁵⁰ zapewniono odpowiednio 129 i 197 miejsc, w tym odpowiednio 84 i 164⁵¹ miejsca w żłobku samorządowym.

W prowadzonym klubie dziecięcym zapewniono po 10 miejsc w 2020 i 2021 r. oraz 15 miejsc w 2022 r. Ww. dzienny opiekun zapewnił objęcie opieką pięciorga dzieci.

Opieką objęto natomiast w latach 2020-2022⁵² dzieci w wieku do lat 3 w liczbie odpowiednio:

- 158 (16% ogólnej liczby 985 dzieci w wieku do lat 3 na terenie Miasta), w tym 143⁵³ (90,5%) w żłobkach, 10 (6,3%) w klubie dziecięcym i pięć (3,2%) objętych opieką jednego opiekuna dziennego;

- 142 (15,6% ogólnej liczby 910 dzieci w wieku do lat 3 na terenie Miasta), w tym 132⁵⁴ (93%) w żłobkach i 10 (7%) w klubie dziecięcym;

- 204 (29,5% ogólnej liczby 691 dzieci w wieku do lat 3 na terenie Miasta), w tym 192⁵⁵ (94,1%) w żłobkach i 12 (5,9%) w klubie dziecięcym.

Z udziałem środków z Programu Maluch+ powstała w okresie objętym kontrolą filia żłobka publicznego, w której utworzono 60 miejsc.

(akta kontroli str. 212-213, 985-996)

Prezydent prowadził rejestr żłobków i klubów dziecięcych oraz wykaz dziennych opiekunów na podstawie odpowiednio art. 27 ust. 1 oraz art. 46 ust. 1 ustawy o opiece. Rejestr żłobków i klubów dziecięcych opublikowano, zgodnie z art. 27 ust. 3 ww. ustawy, na stronie podmiotowej Urzędu w biuletynie informacji publicznej⁵⁶ oraz udostępniono na stronie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej⁵⁷. Wykaz dziennych opiekunów udostępniono, zgodnie z art. 46 ust. 3 ww. ustawy, na stronie MRiPS. Dane zawarte w ww. rejestrze i wykazie opublikowane na obu ww. stronach były tożsame.

W okresie objętym kontrolą nie opublikowano na BIP wykazu dziennych opiekunów, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

Z badania wybranych dwóch wniosków o wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych złożonych przez podmioty prowadzące żłobki w okresie objętym kontrolą wynika, że rejestr żłobków i klubów dziecięcych aktualizowano na bieżąco m.in. w zakresie wpisu lub wykreślenia podmiotu z rejestru żłobków i klubów dziecięcych oraz zmiany danych lub informacji na podstawie złożonych wniosków.

Badanie dotyczące zgodności danych zawartych w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych w latach 2020-2022 z danymi ustalonymi na podstawie umów zawartych pomiędzy Miastem a podmiotami niepublicznymi o udzielenie dotacji na częściowe

⁴⁷ Według stanu na 31 grudnia każdego z ww. lat.

⁴⁸ Według stanu na 31 grudnia.

⁴⁹ Według stanu na 31 grudnia.

⁵⁰ Według stanu na 31 grudnia każdego z ww. lat.

⁵¹ W tym 84 miejsca w Żłobku „Puchatek” i 80 w jego filii, z których 60 utworzono i sfinansowano środkami z Programu Maluch+ 2020, a 20 utworzono w wyniku porozumienia zawartego w dniu 15 września 2022 r. przez Miasto z UNICEF (Fundusz Narodów Zjednoczonych Pomocy Dzieciom).

⁵² Według stanu na 31 grudnia każdego z ww. lat.

⁵³ W tym 84 dzieci w żłobku samorządowym.

⁵⁴ W tym 84 dzieci w żłobku samorządowym.

⁵⁵ W tym 159 dzieci w żłobku samorządowym.

⁵⁶ Dalej: BIP.

⁵⁷ Dalej: MRiPS.

pokrycie kosztów pobytu dziecka w żłobku/klubie dziecięcym wykazało jednak, że zawarte w rejestrze informacje o wysokości opłat miesięcznych – podstawowych, ponoszonych przez rodziców za pobyt dziecka (bez zniżek i bez wyżywienia) nie były zgodne ze stanem faktycznym w przypadku jednego z trzech objętych badaniem podmiotów niepublicznych⁵⁸, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 517-520, 523-596)

Dane zawarte w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych były zgodne z art. 27 ust. 4 ustawy o opiece. Upubliczniono natomiast tylko te dane, które zgodnie z art. 27 ust. 5 ustawy o opiece podlegały ujawnieniu, m.in. takie jak: nazwa podmiotu prowadzącego żłobek lub klub dziecięcy, miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego, informacja o godzinach pracy żłobka lub klubu dziecięcego, adres poczty elektronicznej i numer telefonu żłobka lub klubu dziecięcego, liczba miejsc w żłobku lub klubie dziecięcym, liczba dzieci zapisanych do żłobka lub klubu dziecięcego, informacja, czy żłobek lub klub dziecięcy jest dostosowany do potrzeb dzieci niepełnosprawnych lub wymagających szczególnej opieki, wysokość opłat w żłobku lub klubie dziecięcym.

(akta kontroli str. 513-516)

Ww. badanie wybranych dwóch wniosków o wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych złożonych przez podmioty prowadzące żłobki w okresie objętym kontrolą wykazało, że Prezydent dokonywał wpisu na podstawie prawidłowo wypełnionych i złożonych wniosków, zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o opiece. Nie wystąpiły przypadki braków w ww. wnioskach. Wpisu podmiotów do ww. rejestru dokonano w terminie, o którym mowa w art. 30a ust. 1 ustawy o opiece. Po dokonaniu wpisu podmiotom wydano zaświadczenie, o którym mowa w art. 30 ust. 1 i 2 ustawy o opiece.

(akta kontroli str. 559-596)

Dodatkowo przeprowadzono badanie wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych filii nr 1 Żłobka „Puchatek” na budowę, której otrzymano m.in. środki z Programu Maluch+ 2020. W jego wyniku stwierdzono, że wpis do ww. rejestru dokonano mimo braku decyzji potwierdzającej spełnienie wymagań przeciwpożarowych, a jedynie na podstawie posiadanego stanowiska⁵⁹ Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Sopocie⁶⁰ w zakresie ochrony przeciwpożarowej w sprawie zgodności wykonania obiektu z projektem budowlanym, co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 1489-1502)

Główny specjalista Wydziału sprawujący m.in. nadzór nad podmiotami prowadzącymi żłobek/klub dziecięcy w zakresie zgodności danych zawartych w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych/wykazie dziennych opiekunów ze stanem faktycznym⁶¹ wyjaśniła, że w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki odmowy wpisu do ww. rejestru. Natomiast w latach 2020-2022 z rejestru wykreślono trzy⁶² żłobki. W każdym przypadku wydano decyzję o wykreśleniu, od których nie wniesiono odwołań.

(akta kontroli str. 512, 525-558, 590-596)

3. Miasto nie zleciło w okresie objętym kontrolą podmiotom niepublicznym organizacji opieki sprawowanej w formie żłobka, klubu dziecięcego lub przez dziennego opiekuna

⁵⁸ Ujętego w poz. 1 zestawienia z badania.

⁵⁹ O nr PR.5564.25.3.2021.SG z dnia 29 października 2021 r.

⁶⁰ Dalej: Komendant.

⁶¹ Dalej: Główny specjalista Wydziału.

⁶² Po jednym w każdym z ww. lat.

w oparciu o przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁶³.

(akta kontroli str. 525-558)

4. W Urzędzie zrealizowano, zgodnie z art. 64 ust. 2 pkt 2 ustawy o opiece, obowiązki sprawozdawcze i przekazano Wojewodzie sprawozdania z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3⁶⁴ za lata 2020-2022 w postaci elektronicznej, za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a ww. ustawy.

Dane wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wykazanymi w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych oraz w wykazie dziennych opiekunów w zakresie m.in.: liczby miejsc i liczby dzieci zapisanych do żłobka/klubu dziecięcego lub powierzonych opiece dziennych opiekunów, opłat za pobyt i wyżywienie oraz udzielanych zniżek⁶⁵.

Na potrzeby sporządzenia sprawozdań wykorzystano m.in. dane zawarte w sprawozdaniach przekazanych przez inne podmioty prowadzące instytucje opieki nad dziećmi na terenie Miasta. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki nieprzedłożenia sprawozdań przez ww. podmioty.

Z wyjaśnień Głównego specjalisty Wydziału wynika, że informacje zawarte w sprawozdaniach składanych przez ww. podmioty weryfikowano głównie pod kątem zgodności danych z rejestrem żłobków i klubów dziecięcych i wykazem dziennych opiekunów oraz stanem faktycznym w zakresie m.in. ilości miejsc w instytucjach opieki, liczby dzieci zapisanych, rzeczywistej liczby dzieci objętych dofinansowaniem m.in. z budżetu Miasta. W przypadku nieścisłości w ww. zakresie, kontaktowano się z ww. podmiotami telefonicznie i przy pomocy poczty elektronicznej w celu ich wyjaśnienia.

Z badania dotyczącego zgodności danych wykazanych w składanych przez podmioty niepubliczne sprawozdaniach z zakresu opieki nad dziećmi do lat 3 za lata 2020-2022 oraz sprawozdaniach z wykorzystania w danym roku dotacji celowej na sprawowanie ww. opieki z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej Urzędu wynika, że nierzetelnie zweryfikowano dane w zakresie otrzymanych dotacji z budżetu gminy, zawarte w sprawozdaniach z zakresu opieki nad dziećmi do lat 3 za lata 2020-2022, złożonych przez jeden niepubliczny żłobek za 2020 i 2022 r. oraz klub dziecięcy za 2021 r., co szerzej opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

Wszystkie sprawozdania zbiorcze za lata 2020-2022 zostały przekazane Wojewodzie w terminie określonym w art. 64 ust. 5 ustawy o opiece, tj. do dnia 14 lutego każdego roku⁶⁶.

(akta kontroli str. 525-529, 597-629, 661-945)

5. W okresie objętym kontrolą do Prezydenta wpłynęła⁶⁷ jedna skarga dotycząca bezpodstawnego wykreślenia z listy dzieci uczęszczających do Żłobka „Puchatek”. Z uwagi na wniesienie ww. skargi do organu, który nie był właściwy do jej rozpatrzenia, skarżącą wskazano⁶⁸ właściwy organ tj. Radę Miasta Sopotu.

Sposób załatwienia ww. skargi był zgodny z § 4 ust. 2 obowiązującego w Urzędzie Zarządzenia Prezydenta Miasta Sopotu Nr 1164/2014 z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków w Urzędzie Miasta Sopotu.

(akta kontroli str. 202-210)

⁶³ Dz. U. z 2023 r. poz. 571.

⁶⁴ Dalej: sprawozdania.

⁶⁵ M.in. z tytułu wielodzietności, samotnego wychowywania dzieci, uczęszczania rodzeństwa do instytucji.

⁶⁶ Odpowiednio w dniach 8 lutego 2021, 8 lutego 2022 i 14 lutego 2023 r.

⁶⁷ Poczta elektroniczną w dniu 8 czerwca 2021 r.

⁶⁸ W piśmie z dnia 14 czerwca 2021 r., przesłanym pocztą elektroniczną w dniu 15 czerwca 2021 r.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie obowiązywał plan nadzoru nad żłobkami i klubami dziecięcymi prowadzonymi na terenie Gminy Miasta Sopotu⁶⁹, który zakładał⁷⁰ m.in. objęcie kontrolą warunków i jakości świadczonej opieki w żłobkach i klubach dziecięcych – nie rzadziej niż raz w roku kalendarzowym, przy czym przeprowadzanie pierwszej kontroli – w okresie do 3 miesięcy od dnia wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

Naczelnik Wydziału wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą nie podjęto czynności nadzorczych w terenie w zakresie warunków i jakości świadczonej opieki, a nadzór nad żłobkami i klubami dziecięcymi sprawowano za pomocą komunikacji elektronicznej i telefonicznej. Wynikało to z czasowego ograniczenia funkcjonowania instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, ze względu na sytuację epidemiologiczną i ogłoszenie w dniu 12 marca 2020 r. na terenie kraju stanu zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, obowiązującego do dnia 1 lipca 2023 r. W związku z powyższym ograniczono⁷¹ do minimum przebywanie osób trzecich na terenie placówek ze względu na ryzyko zagrożenia zdrowia dzieci oraz ich opiekunów.

Naczelnik Wydziału wskazał ponadto, że z uwagi na brak informacji, o których mowa w art. 55 ust. 2 pkt 1-4 ustawy o opiece, nie prowadzono w okresie objętym kontrolą czynności nadzorczych poza ww. planem nadzoru.

(akta kontroli str. 469-511)

Pracownicy Urzędu⁷² realizowali w latach 2020-2022 czynności nadzorcze w zakresie określonym w art. 54 ust. 2 ustawy o opiece, m.in. przez weryfikację danych wprowadzanych przez dyrektorów placówek w systemie empatia oraz sprawdzanie wywiązywania się z obowiązku sporządzenia i przekazywania sprawozdań.

Naczelnik Wydziału wyjaśnił, że o ewentualnych wykrytych nieścisłościach, m.in. w zakresie danych teleadresowych, ilości dzieci zapisanych do placówki, stawek za wyżywienie, informowano pocztą elektroniczną bądź telefonicznie. Ww. czynności oraz danych dotyczących ilości stwierdzonych nieprawidłowości nie dokumentowano.

W związku z niewydaniem zaleceń pokontrolnych w okresie objętym kontrolą w formie informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach zawartych w protokole kontroli, nie wystąpiły przypadki zgłoszenia zastrzeżeń na podstawie art. 57 ust.2 ustawy o opiece.

Naczelnik Wydziału wyjaśnił, że pracownicy Wydziału sprawdzali, czy zaktualizowano w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych dane dotyczące m.in. adresu email, poprawnego kodu pocztowego, numeru telefonu. Wskazał ponadto, że w latach 2020-2022 nie zaistniały uchybienia powodujące wykreślenie podmiotu z ww. rejestru.

(akta kontroli str. 405-458, 523-596)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W okresie objętym kontrolą nie opublikowano na stronie podmiotowej Urzędu w BIP wykazu dziennych opiekunów, czym naruszono art. 46 ust. 3 ustawy o opiece. Brak publikacji skutkowało ograniczonym dostępem osób zainteresowanych do informacji zawartych w ww. wykazie. Wykaz dziennych opiekunów opublikowano w BIP w trakcie kontroli NIK, tj. w dniu 28 czerwca 2023 r.

⁶⁹ Przyjęty Uchwałą nr X/180/2019 Rady Miasta Sopotu z dnia 22 października 2019 r., dalej: plan nadzoru.

⁷⁰ Zgodnie z §4 ust. 1 pkt 1 i 2 planu nadzoru.

⁷¹ Pracownicy Wydziału kontaktowali się wówczas z podmiotami prowadzącymi instytucje opieki nad dziećmi do lat 3 m.in. z uwagi na konieczność przekazywania Wojewodzie tygodniowych informacji zbiorczych wynikających z rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 kwietnia 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID, Dz. U. poz. 652, ze zm.

⁷² Mający w zakresie obowiązków współpracę z placówkami opieki do lat 3.

Przyczyną nieprawidłowości było przeoczenie obowiązku publikacji ww. wykazu przez pracownika Wydziału oraz nieskuteczny nadzór Naczelnika Wydziału, odpowiedzialnego, zgodnie z § 13 ust. 1 pkt 25 Rozdziału IV Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Sopotu⁷³, za aktualność danych i informacji w BIP. Naczelnik Wydziału, wyjaśnił, że brak publikacji wykazu wynikał z przeoczenia pracownika zajmującego się tematyką placówek opieki do lat 3. Ww. pracownik złożył tożsame wyjaśnienia.

(akta kontroli str. 16-130, 487-511, 517-522)

2. Dane zawarte⁷⁴ w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych były niezgodne ze stanem faktycznym w zakresie informacji o wysokości opłat miesięcznych – podstawowych, ponoszonych przez rodziców za pobyt dziecka (bez zniżek i bez wyżywienia) dotyczącej jednego z trzech objętych badaniem podmiotów niepublicznych, ujętego w poz. 1 zestawienia z badania. Z umowy o nr 812/Fn/21 zawartej w dniu 27 grudnia 2021 r. pomiędzy Miastem a ww. podmiotem niepublicznym o udzielenie dotacji na częściowe pokrycie kosztów pobytu dziecka w żłobku/klubie dziecięcym na czas określony od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. wynika, że opłata stała miesięczna za pobyt dziecka w żłobku na dzień podpisania ww. umowy wynosiła 1600,00 zł, podczas gdy w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych według stanu na 31 grudnia 2021 r. do czasu kontroli NIK widniała kwota w wysokości 1500,00 zł.

Przyczynę nieprawidłowości stanowił niedostateczny nadzór nad instytucjami opieki. Główny specjalista Wydziału wyjaśniła, że w wyniku przeoczenia ww. podmiot prowadzący żłobek nie został wezwany do dokonania zmiany danych w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych. W toku kontroli przeprowadzonej przez pracowników Urzędu w żłobku w dniu 25 lipca 2023 r., wezwano ww. podmiot do aktualizacji danych w ww. rejestrze żłobków i klubów dziecięcych. Podmiot prowadzący żłobek zrealizował⁷⁵ zalecenie w dniu 31 lipca 2023 r., co udokumentowano.

(akta kontroli str. 523-558)

3. Wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych filii nr 1 Żłobka „Puchatek” dokonano mimo braku decyzji potwierdzającej spełnienie wymagań przeciwpożarowych, o której mowa w art. 25 ust. 2 ustawy o opiece, a wymaganej art. 28 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy. Ww. wpisu dokonano natomiast na podstawie posiadanego stanowiska⁷⁶ Komendanta w zakresie ochrony przeciwpożarowej w sprawie zgodności wykonania obiektu z projektem budowlanym.

Wiceprezydent Miasta odpowiedzialna za zagadnienia wynikające z ustawy o opiece wyjaśniła, że wpisu ww. podmiotu dokonał Zastępca Naczelnika Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu, odpowiedzialny wówczas za nadzór nad realizacją zadań wynikających z ustawy o opiece. Wskazała, że przedmiotowa inwestycja uzyskała w dniu 29 października 2021 r. stanowisko Komendanta w zakresie ochrony przeciwpożarowej, w którym nie wniesiono sprzeciwu i uwag w sprawie uzyskania pozwolenia na użytkowanie ww. filii. Ponadto dodała, że w dniu 25 września 2023 r. reprezentant ww. filii złożył wniosek o wydanie decyzji, o której mowa w art. 25 ust. 2 ustawy o opiece.

Komendant na podstawie art. 29 ust.1 pkt lit. f ustawy o NIK poinformował NIK, że w okresie od 1 stycznia 2022 r. nie prowadzono czynności kontrolnych w ww. filii w zakresie spełnienia wymagań przeciwpożarowych i nie wydano decyzji

⁷³ Przyjętego Zarządzeniem Nr 540/2020 Prezydenta Miasta Sopotu z dnia 28 lutego 2020 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Sopotu ze zm.

⁷⁴ Według stanu na 31 grudnia 2021 r. do czasu kontroli NIK.

⁷⁵ Zmieniając ww. opłatę na kwotę 2000,00 zł, według stanu na dzień dokonania zmiany w ww. rejestrze.

⁷⁶ O nr PR.5564.25.3.2021.SG z dnia 29 października 2021 r.

na podstawie art. 25 ust. 2 ustawy o opiece. Jednocześnie wskazał, że w dniu 25 września 2023 r. wpłynął wniosek o wydanie przedmiotowej decyzji, w związku z czym zostaną przeprowadzone czynności kontrolno-rozpoznawcze i zostanie wydana stosowna decyzja. Ww. czynności przeprowadzono w dniu 28 września 2023 r.

(akta kontroli str. 1489-1506, 1567)

4. Nierzetelnie zweryfikowano dane w zakresie dotacji otrzymanych z budżetu gminy, zawarte w sprawozdaniach z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 za lata 2020-2022, złożonych przez następujące podmioty niepubliczne:

- a) jeden z czterech objętych badaniem żłobków, ujęty w poz. 4 zestawienia z badania, wykazał w sprawozdaniu z wykorzystania dotacji celowej w 2020 r. z dnia 13 stycznia 2021 r. kwotę w wysokości 64 300,00 zł; a w jednostkowym sprawozdaniu z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 za 2020 r. z dnia 31 stycznia 2021 r. kwotę 32 800,00 zł, podczas gdy prawidłowa kwota ustalona na podstawie ewidencji księgowej Urzędu wynosiła 59 050,00 zł;
- b) jeden objęty badaniem klub dziecięcy, ujęty w poz. 4 zestawienia z badania, wykazał w sprawozdaniu z wykorzystania dotacji celowej w 2021 r. z dnia 3 stycznia 2022 r. kwotę w wysokości 13 000,00 zł, a w jednostkowym sprawozdaniu z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 za 2021 r. z dnia 25 stycznia 2022 r. kwotę 12 800,00 zł, podczas gdy prawidłowa kwota ustalona na podstawie ewidencji księgowej Urzędu wynosiła 13 000,00 zł;
- c) jeden z dwóch objętych badaniem żłobków, wskazany w poz. 2 zestawienia z badania, wykazał w sprawozdaniu z wykorzystania w 2022 r. dotacji celowej z dnia 9 stycznia 2023 r. oraz jednostkowym sprawozdaniu z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 za 2022 r. z dnia 1 lutego 2023 r. kwotę w wysokości 62 650,00 zł, podczas gdy prawidłowa kwota ustalona na podstawie ewidencji księgowej Urzędu wynosiła 61 600,00 zł.

Powyższe skutkowało podaniem w zbiorczych sprawozdaniach z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 za lata 2020-2022 przekazanych Wojewodzie kwot otrzymanych dotacji z budżetu gminy, niezgodnych ze stanem faktycznym, tj. zaniżeniem w ww. sprawozdaniu za 2020 r. kwoty otrzymanych dotacji z budżetu gminy⁷⁷ o 26 250,00 zł, zaniżeniem w ww. sprawozdaniu za 2021 r. kwoty otrzymanych dotacji z budżetu gminy⁷⁸ o 200,00 zł oraz zawyżeniem w ww. sprawozdaniu za 2022 r. kwoty otrzymanych dotacji z budżetu gminy⁷⁹ o 1050,00 zł.

Główny specjalista Wydziału wyjaśniła, że dane dotyczące wysokości otrzymanej dotacji weryfikowano z wnioskami o udzielenie dotacji z budżetu miasta na dany miesiąc. Wskazała, że różnica między wysokością faktycznie otrzymanych dotacji z budżetu gminy a kwotą wykazaną w sprawozdaniu z opieki nad dzieckiem do lat 3 wynikała z przeoczenia podczas sumowania kwot wskazanych na wnioskach o udzielenie dotacji z budżetu miasta za dany miesiąc.

(akta kontroli str. 662-919)

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie podjęto działania w kierunku zapewnienia opieki nad dziećmi do lat 3 w stopniu adekwatnym do potrzeb mieszkańców Miasta. Na podstawie przeprowadzonych analiz zidentyfikowano potrzeby w ww. zakresie. Podjęte działania polegające m.in. na budowie filii nr 1 samorządowego żłobka, skutecznie wpłynęły na zmniejszenie niezaspokojonego zapotrzebowania na miejsca w żłobkach

⁷⁷ Wykazanej w części C, w wierszu 14.2. ww. sprawozdania.

⁷⁸ Wykazanej w części B, w wierszu 19.2. ww. sprawozdania.

⁷⁹ Wykazanej w części C, w wierszu 19.2. ww. sprawozdania.

w stosunku do liczby miejsc ogółem w żłobkach⁸⁰ ze 124,3%, w 2020 r. do 20,3% w 2022 r. W okresie objętym kontrolą w Mieście obowiązywała Strategia IPS. W prowadzonym rejestrze żłobków i klubów dziecięcych w sposób prawidłowy i terminowy dokonano wpisów w dwóch z trzech objętych badaniem sprawach. W trzecim przypadku wpisu do ww. rejestru dokonano mimo braku decyzji potwierdzającej spełnienie wymagań przeciwpożarowych. Rejestr żłobków i klubów dziecięcych oraz wykaz dziennych opiekunów udostępniono na stronie MRiPS, ale dopiero w trakcie kontroli NIK opublikowano wykaz dziennych opiekunów na stronie podmiotowej Urzędu w BIP. W Urzędzie terminowo wywiązywano się z obowiązków sprawozdawczych z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 za lata 2020-2022. Nierzetelnie zweryfikowano jednak dane w zakresie otrzymanych dotacji z budżetu gminy, zawarte w sprawozdaniach złożonych przez jeden niepubliczny żłobek za 2020 i 2022 r. oraz klub dziecięcy za 2021 r. W związku z istniejącą sytuacją epidemiologiczną w latach 2020-2022 nadzór nad niepublicznymi instytucjami opieki nad dziećmi do lat 3 sprawowano głównie za pomocą komunikacji elektronicznej i telefonicznej. Ww. nadzór był jednak niedostateczny. Potwierdziło to badanie zgodności ze stanem faktycznym danych zawartych w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych dotyczących wysokości opłat miesięcznych – podstawowych, ponoszonych przez rodziców za pobyt dziecka, które wykazało niezgodność w przypadku jednego z trzech objętych badaniem podmiotów niepublicznych.

OBSZAR

2. Realizacja programu „Maluch+” zgodnie z jego założeniami i zawartymi umowami, a także uzyskanie zakładanych efektów.

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą Miasto realizowało inwestycję dotyczącą utworzenia 60 nowych miejsc opieki dla dzieci do lat 3 w formie żłobka. W tym celu skorzystano z udziału w Programie „Maluch+” edycja 2020⁸¹, w module 1b, przewidzianym dla gmin, gdzie na dzień składania oferty konkursowej funkcjonowały żłobki lub kluby dziecięce i wnioskowana wysokość dofinansowania na zadanie polegające na tworzeniu nowych miejsc opieki w gminie nie przekracza 5,0 mln zł. Sporządzona przez Miasto oferta konkursowa przewidywała wydatki majątkowe w łącznej kwocie 5638,4 tys. zł, w tym z dofinansowaniem w ramach powyższego programu w kwocie 1500,0 tys. zł oraz udziałem środków własnych w kwocie 4138,4 tys. zł.

Oferta konkursowa Miasta dotycząca realizowanego w okresie objętym kontrolą zadania pn. „Budowa miejskiego żłobka w Sopocie” została prawidłowo złożona na formularzu stanowiącym załącznik nr 1b do Programu, w formie papierowej w dniu 13 listopada 2019 r., co było zgodne z formą i terminem określonym w pkt 7.1.3. i w pkt 7.2.4. Programu. Oferta została podpisana przez osoby do tego uprawnione⁸², tj. działającego w imieniu oferenta Prezydenta Miasta Sopotu przy kontrasygnacie Skarbnika Miasta.

Oferta spełniała wymogi⁸³ określone w Programie. Do oferty zostały dołączone załączniki wymagane dla danego modułu, tj. m.in. program inwestycji (zał. nr 8 do ww. programu) oraz kalkulacja kosztów.

⁸⁰ Według stanu na 31 grudnia każdego z ww. lat.

⁸¹ Dalej: Program.

⁸² Zgodnie z pkt 7.2.1. Programu.

⁸³ Zgodnie z Programem: pkt 7.1.1. – na formularzu określonym wzorem, pkt 7.1.2. – wypełnione kompletnie, pkt 7.1.3. – w dopuszczalnej formie, pkt 7.2.1. – złożony wraz z wymaganymi załącznikami.

Dane zawarte w ofercie konkursowej potwierdzały istniejące niezaspokojone zapotrzebowanie na miejsca opieki w żłobku⁸⁴, wykazane w sprawozdaniu z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 za 2018 r., sporządzonym na podstawie art. 64 ust. 4 pkt 2 ustawy o opiece.

Miasto sporządziło zgodnie z wzorami dołączone do oferty wymagane załączniki, w tym program inwestycji i kalkulację kosztów.

Koszty rodzajowe wskazane w ofercie, obejmujące następujące koszty majątkowe: wykonanie dokumentacji projektowej wraz z nadzorem autorskim, roboty budowlane i nadzór inwestorski, były kosztami kwalifikowalnymi, zgodnie z pkt 5.5 Programu.

(akta kontroli str. 947-964)

2. Miasto w terminie wskazanym w pkt 6.1.1 Programu⁸⁵ złożyło⁸⁶ prawidłowo wypełnione oświadczenie o przyjęciu dofinansowania w ramach Programu „Maluch+” 2020 w kwocie 1500,0 tys. zł, odpowiednie dla modułu 1b, zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik nr 13 do Programu. Oświadczenie zostało podpisane przez osoby upoważnione, tj. przez Prezydenta Miasta Sopotu przy kontrasygnacie Skarbnika Miasta.

W związku z brakiem żądania Wojewody, do ww. oświadczenia nie załączono dokumentów potwierdzających dane zawarte w ofercie i wymaganych przez Program. Miasto prawidłowo złożyło⁸⁷ na wymaganym przez Wojewodę wzorze oświadczenie o kompletności, poprawności i aktualności danych zawartych w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych oraz danych zawartych w wykazie dziennych opiekunów, odnoszących się do wszystkich żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów znajdujących się na terenie gminy.

Umowa o dofinansowanie o nr 1/FB/M1b/RC/20⁸⁸ została podpisana pomiędzy Wojewodą a Miastem w dniu 3 sierpnia 2020 r., tj. zgodnie z pkt 6.1.5. Programu – w terminie 3 miesięcy od dnia uzyskania środków na realizację Programu, które nastąpiło 26 maja 2020 r.

W trakcie realizacji zadania publicznego Miasto wystąpiło do Wojewody Pomorskiego w dniu 6 listopada 2020 r. z wnioskiem o zmianę terminu wykonania zadania i wydatkowania w 2021 r. środków dofinansowania ze względu na utrudnienia w utrzymaniu planowanego biegu prac budowlanych oraz ograniczenia kadrowe, wynikające z zakazów pracowników wykonawcy wirusem COVID-19 i panujące obostrzenia, powodujące duże utrudnienia w realizacji inwestycji na budowie. W związku z powyższym zawarto⁸⁹ Aneks nr 1 do Umowy, w treści którego ustalono nowy termin⁹⁰ realizacji zadania oraz wykorzystania środków z dotacji.

Ponadto w następstwie zmiany terminu realizacji zadania, w związku ze zmianą Programu „Maluch+” 2020 oraz nadaniem numeru porządkowego nieruchomości i nazwy instytucji opieki, zawarto⁹¹ Aneks nr 2 do Umowy, wskazując nowy termin utrzymania działalności utworzonej instytucji i zapewnienia funkcjonowania miejsc opieki⁹² oraz terminy składania rocznych sprawozdań z trwałości zadania⁹³.

(akta kontroli str. 967-971, 974-997, 1008-1016, 1086-1087)

⁸⁴ Określone na podstawie list rezerwowych i wynoszące 85.

⁸⁵ Tj. w terminie 7 dni roboczych od dnia ogłoszenia wyników konkursu przez Ministra; ogłoszenie nastąpiło 23 stycznia 2020 r., a termin upływał 3 lutego 2020 r.

⁸⁶ W dniu 30 stycznia 2020 r.

⁸⁷ 12 marca 2020 r.

⁸⁸ Dalej: Umowa.

⁸⁹ W dniu 10 lutego 2021 r. na podstawie przepisów dotyczących wydatków budżetu państwa, które w roku 2020 nie wygasły z upływem roku budżetowego.

⁹⁰ 30 listopada 2021 r.

⁹¹ 28 kwietnia 2023 r.

⁹² 31 grudnia 2026 r.

⁹³ Odpowiednio: 31 stycznia 2023 r., 31 stycznia 2024 r., 31 stycznia 2025 r., 31 stycznia 2026 r., 31 stycznia 2027 r.

3. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z ofertą stanowiącą załącznik do Umowy, a także z Programem inwestycji⁹⁴. W oparciu o Ofertę konkursową, a następnie o Umowę i zgodnie z Programem inwestycji utworzono 60 nowych miejsc opieki dla dzieci w wieku do lat 3. Przekazanie obiektu w dniu 10 grudnia 2021 r. oraz wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych w dniu 27 grudnia 2021 r. nastąpił w terminie wyznaczonym w Umowie⁹⁵.

Łączna kwota wydatkowana na realizację zadania określonego Umową wyniosła 8258,1 tys. zł, w tym: 1500,0 tys. zł z dotacji celowej (18,2%), w pozostałej części (81,8%) ze środków własnych Miasta w kwocie 5316,1 tys. zł (64,4%) oraz ze środków Unii Europejskiej w kwocie 1442,0 tys. zł (17,4%).

Środki przekazane w ramach dofinansowania zadania zostały wydatkowane zgodnie z Umową oraz Aneksem nr 1, tj. terminowo do 14 maja 2021 r. na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych. Wydatki były ponoszone zgodnie z Kalkulacją kosztów⁹⁶: 1) wykonanie wielobranżowej dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego, weryfikacja projektów wykonawczych i kosztorysów, 2) wykonanie robót budowlanych, 3) pełnienie funkcji nadzoru inwestorskiego. Nie wystąpiły przesunięcia w zakresie wydatkowania środków pomiędzy poszczególnymi pozycjami Kalkulacji kosztów.

Procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach realizacji zadania tj. wydatków poniesionych przez Gminę na utworzenie nowych miejsc opieki wyniósł 18,16%, a środki własne Gminy⁹⁷ stanowiły 81,84% kosztów realizacji zadania, co spełniało warunki określone w § 1 pkt 4 i 5 Umowy.

Wydatki na tworzenie miejsc opieki były ponoszone zgodnie z terminem wskazanym w Umowie⁹⁸ oraz w Programie, tj. do dnia wpisu instytucji do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, który nastąpił w dniu 27 grudnia 2021 r.

Zadanie w zakresie inwestycji budowlanej zostało zrealizowane zgodnie z Programem inwestycji oraz z harmonogramem rzeczowo-finansowym.

Do zamówień publicznych na usługi i roboty budowlane, dokonanych w związku z realizowanym zadaniem w ramach Programu, prawidłowo zastosowano przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych⁹⁹, w tym ustalenia z należytą starannością, zgodnie z art. 32-33 ww. ustawy, wartości zamówień ze wskazaniem całkowitego szacunkowego wynagrodzeń wykonawców bez podatku od towarów i usług, w szczególności prac budowlanych w oparciu o kosztorys inwestorski. Zastosowano prawidłowe tryby udzielenia zamówienia publicznego:

- w zakresie nadzoru inwestorskiego oraz prac budowlanych - w trybie przetargu nieograniczonego oraz
- w zakresie wykonania dokumentacji projektowej - w trybie zamówienia z wolnej ręki, po przeprowadzeniu konkursu, o którym mowa w art. 110 ustawy PZP, w którym nagrodą było zaproszenie do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki autora wybranej pracy konkursowej, tj. na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy.

Zamówienia dotyczące projektu budowy żłobka oraz samej budowy nie zostały podzielone na części. W przypadku wyboru wykonawcy nadzoru inwestorskiego,

⁹⁴ Z dostosowań dla osób niepełnosprawnych w budynku żłobka wskazanych w przypisie nr 83 korzystało od grudnia 2022 r. jedno dziecko niepełnosprawne.

⁹⁵ Termin wynikający z Aneksu nr 1 do umowy 31 grudnia 2021 r.

⁹⁶ Koszty majątkowe: dokumentacja projektowa wraz z nadzorem autorskim – 236 665,00 zł, roboty budowlane – 1 800 000,00 zł, nadzór inwestorski – 27 000,00 zł.

⁹⁷ W tym także środki pozyskane z Unii Europejskiej.

⁹⁸ Termin wynikający z Aneksu nr 1 do umowy 30 listopada 2021 r. Ostatni wydatek dofinansowany z dotacji został poniesiony 14 maja 2021 r.

⁹⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, dalej: ustawa PZP.

zamówienie zostało podzielone w sposób dozwolony, na trzy części wg branż: budowlanej, sanitarnej i elektrycznej.

W specyfikacji istotnych warunków zamówienia dotyczącego nadzoru inwestorskiego zamawiający zastrzegł możliwość wezwania wykonawcy, którego oferta została oceniona najwyżej, do złożenia aktualnych oświadczeń i dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1 i ust. 5 ustawy PZP. W wyznaczonym terminie wybrany w branży sanitarnej wykonawca nie złożył żądanych przez zamawiającego oświadczeń i dokumentów, wobec czego wystąpiła przesłanka do wykluczenia wykonawcy, określona w art. 24 ust. 1 pkt 12 i ust. 4 ustawy PZP i wskutek tego odrzucenia oferty, wynikająca z art. 89 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy.

Oferta¹⁰⁰ następnego najwyżej ocenionego wykonawcy w ww. branży przekraczała środki przewidziane przez zamawiającego na sfinansowanie tej części zamówienia w kwocie 33,2 tys. zł, co stanowiło przesłankę wynikającą z art. 93 ust. 1 pkt 4 ustawy PZP do unieważnienia postępowania w części dotyczącej nadzoru inwestorskiego w branży sanitarnej.

W treści protokołu z postępowania o udzielenie ww. zamówienia powołano się na niezgodną ze stanem faktycznym przesłankę unieważnienia postępowania dotyczącą części postępowania w zakresie nadzoru inwestorskiego w branży sanitarnej, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Ostatecznie powyższa część zamówienia stała się przedmiotem odrębnego wyboru wykonawcy, jednakże z uwagi na wartość przedmiotu zamówienia, poza postępowaniem w trybie przetargowym. Po uzyskaniu zgody Sekretarza Miasta na odstąpienie od procedur określonych w Regulaminie udzielania zamówień o wartości szacunkowej nieprzekraczającej 30 000 euro¹⁰¹.

Miasto prowadziło wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową oraz ewidencję księgową zadania publicznego, zgodnie z Umową, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych¹⁰².

Sporządzanie i przechowywanie dokumentacji finansowej oraz merytorycznej odbywało się zgodnie z postanowieniami Umowy: § 2 pkt 8 – Miasto przedłożyło Wojewodzie zaświadczenie o wpisie filii nr 1 Żłobka „Puchatek” do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, § 3 pkt 1 – Miasto prowadziło wyodrębnioną ewidencję wszystkich wydatków ponoszonych na realizację zadania, § 5 pkt 1 i pkt 5 – Miasto prawidłowo złożyło wnioski o wypłatę dotacji, potwierdzając przy tym (poprzez złożenie potwierdzonych za zgodność z oryginałem kserokopii) zamieszczenie na dokumentach księgowych opisu dofinansowania w ramach realizowanego zadania, § 6 pkt 3 i pkt 4 – Miasto prawidłowo przedłożyło rozliczenie udzielonej dotacji i sprawozdanie z wykonania zadania, § 7 pkt 2 – Miasto prawidłowo złożyło sprawozdanie z trwałości zadania za rok 2022.

(akta kontroli str. 233-257, 998-1006, 1017-1023, 1027-1042, 1088-1488, 1507-1562)

4. Rozliczenie udzielonej dotacji i sprawozdanie z realizacji zadania zostały sporządzone zgodnie z wzorami stanowiącymi załączniki nr 4 i nr 5¹⁰³ do Umowy.

¹⁰⁰ O wartości 42,8 tys. zł.

¹⁰¹ Zarządzenie nr 1331/2014 Prezydenta Miasta Sopotu z dnia 15 lipca 2014 r. w sprawie procedury udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej równowartości kwoty 30 000 euro w Urzędzie Miasta Sopotu oraz w jednostkach organizacyjnych Gminy Miasta Sopotu nieposiadających odrębnego regulaminu.

¹⁰² Konta: 130-855-85505-6050-08 i 080-097-00000-0000-00 (2020 r.) oraz 130-855-85516-6050-06 i 080-000-00000-0000-06 (2021 r.).

¹⁰³ W toku czynności kontrolnych ustalono, iż w sprawozdaniu wystąpił błąd rachunkowy. W pozycji nr 10 sprawozdania z realizacji zadania wskazano błędne podsumowanie całkowitego kosztu realizacji zadania

Rozliczenie udzielonej dotacji i sprawozdania z realizacji Programu zostało przekazane 30 grudnia 2021 r. zgodnie z terminem wskazanym w Umowie¹⁰⁴. Wojewoda nie żądał dodatkowych wyjaśnień do złożonego rozliczenia oraz sprawozdania. Środki otrzymane z dotacji wydatkowane w całości.

Miasto nie sporządziło i nie przekazało dysponentowi, który dofinansowywał inwestycję ze środków budżetu państwa, tj. Wojewodzie Pomorskiemu, rozliczenia z wykonanej inwestycji, co było niezgodne z §16 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa¹⁰⁵ i szerzej zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Ustalono, że do dnia zakończenia czynności kontrolnych¹⁰⁶ powyższe rozliczenie finansowania inwestycji z budżetu państwa nie zostało sporządzone.

(akta kontroli str. 1043-1053)

5. W okresie objętym kontrolą Miasto utrzymywało działalność filii nr 1 Żłobka „Puchatek” i zapewniło funkcjonowanie 60 miejsc opieki. Po dokonanych w dniu 27 grudnia 2021 r. wpisie do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, ww. filia nr 1 rozpoczęła funkcjonowanie w styczniu 2022 r. i tym samym zapoczątkowała minimalny pięcioletni okres wskazany w Programie¹⁰⁷ oraz w Umowie¹⁰⁸. Instytucja opieki kontynuuje działalność filii nr 1 Żłobka „Puchatek” w 2023 r.

Zgodnie z §7 ust. 2 Umowy oraz §1 Aneksu nr 2 do Umowy Miasto było zobowiązane do składania rocznych sprawozdań z trwałości zadania¹⁰⁹. W związku z upływem pierwszego roku ww. okresu, terminowo¹¹⁰ 2 grudnia 2022 r. zostało złożone do Wojewody Pomorskiego sprawozdanie¹¹¹, po uzyskaniu informacji o ostatecznej liczbie dzieci mających korzystać z usług instytucji opieki. W treści sprawozdania Miasto wskazało, iż w poszczególnych miesiącach okresu sprawozdawczego zapewniono funkcjonowanie 100% miejsc wskazanych w Umowie¹¹², a zatem zgodnie z §7 ust. 2 Umowy oraz §1 Aneksu nr 2 do Umowy został spełniony warunek wykorzystanych (obsadzonych) miejsc¹¹³.

Dyrektor kierujący w okresie objętym kontrolą pracą filii nr 1 Żłobka „Puchatek” posiadał¹¹⁴, zgodnie z art. 13, ust. 2, pkt 1 ustawy o opiece, wykształcenie wyższe i co najmniej 3 lata doświadczenia w pracy z dziećmi.

Natomiast spośród 13 opiekunów zatrudnionych w ww. filii:

- 10 opiekunów odbyło, zgodnie z art. 16 ust. 2 ww. ustawy, szkolenie z udzielenia dziecku pierwszej pomocy nie wcześniej niż 2 lata przed podjęciem zatrudnienia jako opiekun, posiadało, zgodnie z art. 16 ust. 2, pkt 2 ww. ustawy, wykształcenie średnie lub średnie branżowe oraz przed zatrudnieniem jako opiekun odbyło 280-godzinne

utworzenia nowych miejsc opieki, przy czym części składowe kosztu całkowitego zostały wykazane właściwie. W pozostałym zakresie wskazane rozliczenie i sprawozdanie zostały sporządzone prawidłowo.

¹⁰⁴ Termin wynikający z Aneksu nr 1 do umowy 31 grudnia 2021 r.

¹⁰⁵ Dz. U. Nr 238 poz. 1579, dalej: rozporządzenie w sprawie finansowania inwestycji z budżetu państwa.

¹⁰⁶ Tj. do dnia 4 września 2023 r.

¹⁰⁷ Pkt 6.3.1. Programu.

¹⁰⁸ Zgodnie z §1 Aneksu nr 2 do Umowy – do dnia 31 grudnia 2026 r.

¹⁰⁹ Zgodnie z §7 ust. 2 Umowy oraz §1 Aneksu nr 2 do Umowy.

¹¹⁰ Zgodnie z §1 Aneksu nr 2 do Umowy – do dnia 31 stycznia 2023 r.

¹¹¹ Sprawozdanie za rok 2022 z dochowania minimalnego 5-letniego okresu funkcjonowania miejsc opieki powstałych z udziałem środków z RC w ramach Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” 2020 – moduł 1.

¹¹² Z wyjątkiem w sierpniu 2022 r.: z treści załączonej do sprawozdania listy, liczba uczęszczających osób do filii nr 1 w tym okresie wyniosła 50 dzieci, przy czym pomimo przerwy wakacyjnej w instytucji opieki prowadzony był dyżur. Zgodnie z pkt 6.3.3. Programu zaistniała okoliczność nie narusza zapewnienia funkcjonowania miejsc opieki.

¹¹³ Przynajmniej 60% miejsc.

¹¹⁴ Według informacji dotyczącej zatrudnienia i kwalifikacji osób zatrudnionych w filii nr 1 Żłobka „Puchatek” z dnia 24 sierpnia 2023 r.

szkolenie, z czego co najmniej 80 godzin w formie zajęć praktycznych obejmujących opiekę nad dzieckiem pod kierunkiem opiekuna;

- dwóch opiekunów posiadało, zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, kwalifikacje pielęgniarki, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej,

- jeden opiekun ukończył, zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, studia na kierunku psychologii wychowawczej.

(akta kontroli str. 256-257, 1058-1085)

6. W Urzędzie nie była przeprowadzona¹¹⁵ przez Wojewodę kontrola realizacji zadania określonego Umową. W okresie objętym kontrolą do Urzędu nie wpłynęły¹¹⁶ skargi dotyczące realizacji Programu oraz nie przeprowadzono audytu realizacji Programu.

(akta kontroli str. 210-211, 346-367)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Miasto nie sporządziło i nie przekazało dysponentowi, który dofinansował inwestycję ze środków budżetu państwa, tj. Wojewodzie Pomorskiemu, rozliczenia z wykonanej inwestycji dotyczącej zadania określonego Umową o nr 1/FB/M1b/RC/20, zawartą w dniu 3 sierpnia 2020 r., czym naruszono §16 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie finansowania inwestycji z budżetu państwa.

Wiceprezydent Miasta Marcin Skwierawski¹¹⁷ wyjaśnił, że nie przekazano do Wojewody ww. rozliczenia. Dodał, że zgodnie z ww. Umową w dniu 30 grudnia 2021 r. złożono rozliczenie udzielonej dotacji w ramach Programu „Maluch+” 2020 moduł 1b ze sprawozdaniem z realizacji tego programu, stanowiące załączniki nr 4 i nr 5 do Umowy.

Sekretarz Miasta¹¹⁸ potwierdził brak złożenia ww. rozliczenia z wykonanej inwestycji oraz wyjaśnił, że zapisy zawarte w Załączniku 16 do Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Sopotu¹¹⁹ nie są precyzyjne i jednoznaczne w kwestii ustalenia komórki, która ma obowiązek dokonania rozliczenia inwestycji w sposób i na zasadach przewidzianych w ww. rozporządzeniu, co wpłynęło na niesporządzenie i nieprzekazanie ww. rozliczenia do Wojewody.

W ocenie NIK brak jednoznacznego określenia w regulaminie komórki odpowiedzialnej za sporządzenie ww. rozliczenia nie stanowi usprawiedliwienia.

(akta kontroli str. 1054-1057)

2. W treści protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nr ZP.271.27.IN.2020.BC powołano się na niezgodną ze stanem faktycznym przesłankę unieważnienia postępowania dotyczącą części postępowania w zakresie nadzoru inwestorskiego w branży sanitarnej, wskazując m.in. art. 93 ust. 1 pkt 1, podczas gdy faktyczna przesłanka wynikała z art. 93 ust. 1 pkt 4.

¹¹⁵ Według stanu na 28 czerwca 2023 r.

¹¹⁶ Według stanu na 28 czerwca 2023 r.

¹¹⁷ Zgodnie z Zarządzeniem nr 392/2019 Prezydenta Miasta Sopotu z dnia 31 października 2019 r. w sprawie powierzenia prowadzenia spraw gminy w swoim imieniu Wiceprezydentom, Sekretarzowi Miasta oraz Skarbnikowi Miasta, wskazany Wiceprezydent sprawował nadzór nad działalnością m. in. Wydziału Strategii Rozwoju Miasta oraz Wydziału Inwestycji, natomiast zgodnie z Zarządzeniem nr 540/2020 Prezydenta Miasta Sopotu z dnia 28 lutego 2020 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Sopotu Wiceprezydent, wykonując wyznaczone przez Prezydenta zadania i kompetencje, zapewniał w powierzonym mu zakresie kompleksowe rozwiązanie problemów oraz nadzoruje działalność wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu, realizujących te zadania.

¹¹⁸ Który zgodnie z § 4 ust. 5 Regulaminu Organizacyjnego odpowiadał za zapewnienie m.in. prawidłowej organizacji Urzędu oraz warunków jego działania.

¹¹⁹ Załączniku nr 16 do Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Sopotu.

Powyższe potwierdził w pisemnych wyjaśnieniach Wiceprezydent Miasta Sopotu Marcin Skwierawski, który wyjaśnił, że podstawę prawną unieważnienia postępowania stanowił art. 93 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 1360-1369, 1507-1566)

OCENA CZĄSTKOWA

Miasto wykonało dofinansowane zadanie, ponosząc związane z jego realizacją wydatki w sposób zgodny z wymogami kwalifikowalności. Uzyskano zakładane efekty oraz przestrzegano zasad wykorzystania środków określonych w Programie i w umowie o dofinansowanie. Stosowano procedury wynikające z przepisów ustawy PZP, jednakże w przypadku jednego protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, powołano się na niezgodną ze stanem faktycznym przesłankę unieważnienia postępowania dotyczącą części postępowania w zakresie nadzoru inwestorskiego w branży sanitarnej. Miasto złożyło rozliczenie udzielonej dotacji oraz sprawozdanie z wykonania zadania, o których mowa w umowie o dofinansowanie. Stwierdzona nieprawidłowość polegała na niesporządzeniu i nieprzekazaniu dysponentowi tj. Wojewodzie, który dofinansował inwestycję ze środków budżetu państwa, rozliczenia z wykonanej inwestycji dotyczącej zrealizowanego zadania.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Wnioski

1. Zapewnienie rzetelności weryfikacji sprawozdań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 za lata 2020-2022 złożonych przez instytucje opieki pod kątem zgodności ze stanem faktycznym.
2. Zrealizowanie wymogu posiadania decyzji potwierdzającej spełnienie wymagań przeciwpożarowych w budynku filii nr 1 Żłobka „Puchatek”.
3. Sporządzenie rozliczenia z wykonanej inwestycji dotyczącej zadania określonego Umową wg wzoru stanowiącego załącznik do rozporządzenia w sprawie finansowania inwestycji z budżetu państwa oraz przedłożenie go Wojewodzie.
4. Zapewnienie rzetelnego sporządzania protokołów postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w zakresie podstaw ich ewentualnego unieważnienia.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, 29 września 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku
Dyrektor

Kontrolerzy
Agnieszka Zamorska
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

p.o. WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku

24

.....
podpis

Radosław Sobuś
starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

